

۲ خط موازی در رادیکالیسم به هم رسیدند، نطق‌های انتخاباتی احمدی‌نژاد و تاج‌زاده با استقبال اپوزیسیون همراه شد

محمود تاج‌نژاد

فرهنگیستان در میان بیش از ۲۰۰ نفری که در چهار روز گذشته، کاندیدای سیزدهمین انتخابات ریاست‌جمهوری شده‌اند، دو چهره متمایز از سایرین هستند. یکی محمود احمدی‌نژاد رئیس‌جمهور سابق و دیگری مصطفی تاج‌زاده معاون سیاسی وزیر کشور دولت اصلاحات. دوفردی که روزگاری در دوسر دوقطب سیاسی قرار داشتند و چنان دیدگاه‌هایشان در تضاد یا یکدیگر بود که بر سر آن در شهریور سال۷۸ مناظره نیز کردند. در میان آن مناظره، اگر یکی از دو طرف مناظره، مجری یا یکی از مستمعین پای مناظره چنین پیش‌بینی می‌کرد که محمود احمدی‌نژاد و مصطفی تاج‌زاده، در روزگاری نه‌چندان دور، چنان در برخی مواضع سیاسی‌شان، منطبق بر هم می‌شوند که یافتن وجه‌تمایزشان کاری سخت و زمان‌بر خواهد بود، او را به جرم جنون از جلسه بیرون می‌کردند. این اتفاق غیرباور با گذشت زمان رخ داد و ۲۲ سال بعد در ساختمان وزارت کشور به وضوح خود را به نمایش گذاشت. شاید بتوان با قاطعیت گفت بین تمام کسانی که در ۴ روز ثبت‌نام از داوطلبان انتخابات ریاست‌جمهوری به وزارت کشور رفتند و پس از ثبت‌نام‌پشت‌تربون قرار گرفتند، هیچ‌دو بیابانه‌ای، به بیانیه‌ی قرائت‌شده توسط احمدی‌نژاد و تاج‌زاده، شباهت نداشته‌است. جدای از اینکه هر دوی آنها سعی کردند تا با همراهی ۱۰ نفر هواداران‌شان، به وزارت کشور بیایند و کاندیدای ریاست‌جمهوری شوند، شباهت‌های معناداری در شیوه سیاست‌ورزی این دو چهره سابقاً متضاد قابل بررسی است.

رادیکالیسم

مهم‌ترین ویژگی محمود احمدی‌نژاد و مصطفی تاج‌زاده، رادیکالیسمی است که هر دوی آنها سعی می‌کنند، در مواضع خودآن را حفظ کنند. هر دو گمان می‌کنند که برای پیشبرد اهداف سیاسی، رادیکالیسم بهترین پیشرانی است که می‌تواند فضا را تند کند تا آنها بتوانند بیشترین بهره‌ررداری از چنین فضایی داشته‌باشند. شدت مواضع رادیکال هر دو، به اندازه‌ای است که در بدنه اصلاح‌طلبان برخی احزاب صراحتاً مواضع تاج‌زاده مخالفندو حتی آرزوی تأییدصلاحیت او را دارند تا ببینند مردم «این نوع لحن و گفتار را انتخاب می‌کنند یا خیر». رادیکالیسم احمدی‌نژاد البته به اندازه تاج‌زاده قدمت ندارد و او پس از دوری آن قدرت را، سمیر رادیکالیسم را پیمود و در ماه‌های اخیر نیز بر شدت آن افزود. در روز ثبت‌نام نیز هر دو تلاش کردند تا از این موضع با افکار عمومی سخن بگویند. اما سوال اینجاست که چرا این دو چنین مسیری را برای خود ترسیم کرده‌اند؟ رادیکالیسم در تاج‌زاده البته محدود به شخص او نیست و این خواسته جریان اصلاح‌طلب

نویسنده: فرهنگیان

سیاست

نویسنده: فرهنگیان

بود. به‌مراتب‌دتر از احمدی‌نژادونقشش دروضع‌کنونی،حمایت‌های تمام‌قد اصلاح‌طلبان از روحانی ودولتش در سال‌های گذشته بوده است. جدای‌ازین، جریان اصلاحات که‌جز‌دوره‌احمدی‌نژاددر ۳۰سال اخیر تماماً‌قوه‌مجریه‌را نیز فریز خود داشته،‌چطور می‌تواند آن‌ترناتیو وضع موجود باشد؟ اصلاح‌طلبان به‌خوبی می‌دانند آنچه در دی ۹۶ و آبان ۹۸ در خیابان‌ها رخ داد، ناشی از عملکرد دولت روحانی بوده است؛ دولتی که آنها با تکرار بر سر کار آوردندش.

کاسمی با مشارکت پایین

فرض محمود احمدی‌نژاد و مصطفی تاج‌زاده این است که به‌دلیل عملکرد ضعیف حسن روحانی ودولتش در اداره‌امور کشور و همچنین‌ویروس کرونا،شمارکت‌در انتخابات ریاست‌جمهوری پایین‌تر از سال‌های قبل خواهد بود. هر دوی آنها در بیانیه‌ای که در وزارت کشور قرائت کردند، با زبان بی‌زبانی، مشارکت احتمالی پایین‌را به نام خودشان زدند. به‌عبارت‌دیگر، هر دو چنین گفتند که اگر درصلاحیت شوند، مشارکت در انتخابات پایین خواهد آمد. تاج‌زاده اشاره به اینکه «مشارکت‌زمانی‌موجه‌است که انتخابات معنادار باشدو تنها در صورتی انتظار شرکت گسترده مردم منطقی است که انتخابات رقابتی باشد» تویعبار صلاحیت خودش را به‌معنای «انتخابات فرمایشی» گرفت و گفت: «در انتخابات فرمایشی رای دادن توجیهی ندارد.» احمدی‌نژاد نیز موضعی مشابه تاج‌زاده، ولی صریح‌تر از آن گفت که «در صورت رصلاحیت، از هم اکنون اعلام می‌دارم که انتخابات را تأیید نمی‌کنم و در آن شرکت نخواهم کرد.» احمدی‌نژاد با توجه به درصلاحیتش در سال ۹۶ و تاج‌زاده با توجه به محکومیتش در حوادث پس از انتخابات ۸۸ می‌دانند که عبور از سد شورای نگهبان برایشان تقریباً ناممکن است، ولی با این حال به‌دنبال کاسمی از مشارکت احتمالی پایین در انتخابات هستند. اینکه در انتخابات میزان مشارکت به چه اندازه‌ای خواهد بود، مشخص نیست، اما حضور احتمالی چهره‌هایی همچون علی لاریجانی، سیدابراهیم رئیسی، اسحاق جهانگیری، علی اکبر صالحی و اصرار سیدمحمد خاتمی و سیدحسن خمینی برای کاندیداتوری ظریف‌شان می‌دهد انتخابات ریاست‌جمهوری

امروز آخرین فرصت برای کاندیداتوری در انتخابات ریاست جمهوری سیزدهم است

گزینه‌های اصلی می‌آیند

سونامی وزرای احمدی‌نژاد در خیابان فاطمی

به‌جز شخص محمود احمدی‌نژاد، پنج وزیر دولت او نیز عزم ریاست‌جمهوری کرده‌اند و ظاهراً موج حضور آنها همچنان ادامه خواهد داشت. از آغاز ثبت‌نام انتخابات، به‌صورت میانگین وزرای دولت احمدی‌نژاد بیشترین افراد ثبت‌نامی برای سیزدهمین دوره ریاست‌جمهوری بوده‌اند. چهره‌هایی همانند محمدحسن نامی وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات دولت دهم، صادق خلیلیان وزیر جهاد کشاورزی دولت دهم، محمد عباسی وزیر ورزش و جوانان دولت دهم، رستم قاسمی وزیر نفت دولت دهم، محمد شریف‌ملک‌زاده معاون گردشگری و رامین مهمانپرست سخنگوی وزارت امور خارجه در دولت دهم درکنار احمدی‌نژاد، چهره‌هایی از دولت او بوده‌اند که پا در سیاست‌مان وزارت کشور گذاشته‌اند. حضور یاران قدیمی احمدی‌نژاد در انتخابات ۱۴۰۰ آندقر پرتنگ است که برخی گمانه‌زنی‌ها از هماهنگی برخی از آنها با احمدی‌نژاد برای حمایت از رئیس سابق خود حکایت دارد. البته برخی وزرای احمدی‌نژاد این موضوع را به‌طور کامل رد کرده‌اند. به‌عنوان نمونه صادق خلیلیان، وزیر جهاد کشاورزی دولت دهم در باره نطق‌گزینه‌کسی نیستم و به‌صورت مستقل خواهد آمد. یا ازسوی دیگر محمد عباسی هم از دیگر وزرای کابینه دولت احمدی‌نژاد درباره مشورت با رئیس سابق خود گفت بعد از دولت ارتباط تشکیلاتی و برنامه‌ریزی‌های هماهنگ با احمدی‌نژاد نداشتیم و مشورت و هماهنگی هم درباره کاندیداتوری در انتخابات با او نکرده‌ام، اما چون من بین اعضای دولت، جزء معدود افرادی بودم که دو دوره وزیر احمدی‌نژاد بودم، قالب بدنه دولت‌های نهم و دهم سمت‌وسوی بیشتری به من دارند. رستم قاسمی وزیر دولت دهم، درباره انتساب به احمدی‌نژاد گرچه صریح صحبت نکرد اما گفت احمدی‌نژاد همیشه متحرک و فعال بوده است، رستم قاسمی که رئیس ستادش را دیگر وزیر احمدی‌نژاد یعنی مهدی غفمنفتری انتخاب کرده است، با شاخه‌گلی در دست به ستاد رفت و کاندید شد. دیگر کاندیدای اصولگرای نزدیک به احمدی‌نژاد هم رامین مهمانپرست بود که او هم در مصاحبه‌ای تأکید کرد نسبت سیاسی با رئیس‌جمهور اسبق ندارد و مقطعی که او رئیس‌جمهوری بود، به‌رغم برخی اختلاف سلسله‌ها ساختگوی وزارت امور خارجه بوده و با دو وزیر امور خارجه یعنی منوچهر متکی و علی اکبر صالحی همکاری کرده است. با این حال دومین روز ثبت‌نام یعنی ۲۲ اردیبهشت ستاد انتخابات وزارت کشور دراختیار محمود احمدی‌نژاد و کارناوال او قرار گرفت و دقیقاً در همان روز، وزرای او هم یکی بعد از دیگری آمدند تا به‌قول رستم قاسمی نشان دهند جرأت رئیس‌جمهور شدن را دارند.

اصولگرایان چشم‌به‌راه رئیسی

سیدامیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی نایب‌رئیس مجلس، سعیدمحمد فرمانده پیشین قزاق‌گاه‌سازاننگی خاتم‌الانبیاء، فریدون عباسی رئیس پیشین سازمان انرژی اتمی،

نویسنده: فرهنگیان

شنبه ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۰ شماره ۲۳۱۶

۲

بخشی از رای رئیسی را کند تا حتی اگر او وارد انتخابات نشود، هیچ اصولگرایی نیز پیروز نشود.

سرنوشت رادیکالیسم

در محاسبات تاج‌زاده و احمدی‌نژاد، شرایط به گونه‌ای رقم خورده که آنها می‌توانند با ابزار فشار اجتماعی، به دنبال امتیازگیری از حاکمیت باشند. در ۴ دهه گذشته بسیاری تلاش کردند با رادیکالیسم، از جمهوری اسلامی امتیاز بگیرند اما این اتفاق در دوره دوم خرداد که حاکمیت ایران در اقتدار داخلی و منطقه‌ای در موضع کنونی نبود و ابزارها برای فشار بیشتر، متنوع‌تر و وسیع‌تر بود، رخ نداد. حتی در سال ۸۸ که این رادیکالیسم در کف میدان و خیابان‌های تهران به نمایش درآمد نیز چنین اتفاقی نیفتاد. اما حاصل این رادیکالیسم چه بود؟ در جریان اصلاحات، سرنوشت رادیکالیسم در مجلس ششم، به مجلس هفتم یک‌دست اصولگرا منتهی شد. رادیکالیسم سال ۸۸ نیز در نخستین انتخابات در اسفند سال ۹۰ خودش را نشان داد و باعث شد یک مجلس اصولگرا بر سر کار بیاید. در همان انتخابات، رئیس دولت اصلاحات در یک روستا و به دور از چشم اصلاح‌طلبان رادیکال،رایش را به صندوق انداخت. تبعات رادیکالیسم در سال ۸۸، در سال ۹۲ و ۹۴ نیز ادامه داشت و اصلاح‌طلبان ناچار به تمسک به حسن روحانی در انتخابات ریاست‌جمهوری و علی لاریجانی در انتخابات مجلس شورای اسلامی شدند تا حداقل در فضای سیاسی کشور زیست نباتی داشته باشند. به عبارت ساده‌تر، رادیکالیسم حداقل نه‌تنها در جمهوری اسلامی آورده‌ای برای اصلاح‌طلبان نداشته که آنها را از افراط به تفریط انداخته تا جایی که حتی در انتخابات مجلس شورای اسلامی و خبرگان نیز ناچار شوند به اصولگرایان هم جا بدهند. این آخر و عاقبت شاید بتواند به احمدی‌نژاد برای پیمودن مسیر آینده‌اش کمک کند. آنها به‌ر حال طفلی نوپا در رادیکالیسم هستند و عاقلانه است به‌جای لجاجت، از تجربیات دیگران نهایت استفاده را ببرند.

محمدحسن قدیری بیبانه و سردار علی‌رضا افشار را شاید بتوان جزء اصولگرایانی دانست که تا پایان روز چهارم ثبت‌نام به‌وزارت کشور رفتند. امیرحسین قاضی‌زاده که‌می‌خواست همان اول کار خود را از راننده‌های سیاسی جدا نشان دهد به‌همراه دخترش برای ثبت‌نام رفت و دراین‌باره گفت: «رسمی وجود دارد که داوطلبان با هم طیفان سیاسی خود برای ثبت‌نام در انتخابات حضور پیدا می‌کنند، اما من با دخترم و ابوترابی از نمایندگان مجلس و از فرزندان شهدا آدم‌تا بگویم با باندبازی‌های سیاسی مخالفم.» «مردم گله‌مند از کارگزاران هستند نه از نظام!» این گزاره را می‌توان مهم‌ترین صحبت سعیدمحمد دیگر نامزد اصولگرای سیزدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری دانست که حضور او هم در انتخابات با حاشیه‌های بسیاری همراه بود، چه‌زمانی که برای اعلام کاندیداتوری از قزاق‌گاه خاتم‌الانبیاء استعفا داد و چه‌زمانی که سخنان سردار جوانی درباره تخرلف او و اکش‌هایی علیه محمد برانگیخت.

فریدون عباسی پیشین سازمان انرژی اتمی و رئیس کمیسیون انرژی مجلس که از منتقدان اصلی دولت حسن روحانی است نیز در انتخابات ثبت‌نام کرد. او که به تأییدصلاحیت خود مطمئن است در جمع خبرنگاران گفت: «صلاحیت من رد نخواهد شد. ممکن است احراز صلاحیت برای پست ریاست‌جمهوری را نداشته باشم که آن‌هم به‌عهده شورای محترم نگهبان است. اما از نامزدهای مورد تأیید شورا حمایت می‌کنم.»

سردار علی‌رضا افشار هم از فرماندهان پیشین سپاه پاسداران، قائم‌مقام وزیر کشور در دولت دهم و فرمانده اسبق نیروی مقاومت بسیج بود که در خلوت‌ترین روز ثبت‌نام کاندیدای خود به خیابان فاطمی رفت. البته ثبت‌نام این اصولگرایان درحالی است که شورای اتلاف، پایداری و شوروی وحدت از زمان جدی‌شدن رقابت انتخاباتی، بر حمایت خود از کاندیدای حاکم‌دستی جریان انقلاب یعنی سیدابراهیم رئیسی به‌صورت علنی تأکید کرده‌اند.

جلیلی نخ‌تنسیج را به رئیسی واگذار می‌کند؟

درحالی‌که امروز ثبت‌نام انتخابات ریاست‌جمهوری به پایان می‌رسد، هنوز حضور سعید جلیلی برای کاندیداتوری در سیزدهمین دوره قطعی نشده و به‌نظر می‌رسد حضور او به‌رئیس‌گی گره خورده‌است؛ نکته‌ای که تا‌مز تأیید و تکذیب رفت و دوباره خبر کاندیداتوری قطعی جلیلی در‌هاله‌ای از ابهام قرار گرفت تا تکلیف حضورش در روز آخر ثبت‌نام‌ها قطعی شود.

روز عیدفطر یکی از خبرگزاری‌ها به‌نقل از جلیلی اعلام کرد که او با توجه به کاندیداتوری رئیسی بدلیلی‌برای کاندیداتوری نمی‌بیندو بر همین‌اساس در انتخابات ریاست‌جمهوری ثبت‌نام نخواهد کرد و گفته‌نهاد صورتی‌که رئیسی در انتخابات ثبت‌نام نکند، کاندیدا خواهد شد. دقایقی از اعلام این خبر نگذشته بود که منابع خبری نزدیک به جلیلی این خبر را تکذیب کردند و رجانیز در همین باره نوشت با وجود هماهنگی میان جلیلی و رئیسی، هنوز تصمیم‌نهایی برای چگونگی حضور کاندیداهای جریان انقلابی مشخص نشده‌اخبار منتشرشده صرفاً گمانه‌زنی است. حمایت‌جدی اصولگرایان از رئیسی در انتخابات پر حاشیه سال ۹۶ هم سابقه داشت که همه کاندیداهای اصلی جریان انقلاب به‌نفع رئیسی انصراف دادند. البته فعالان سیاسی و فرهنگیه هنوز در تکاپوی دعوت از جلیلی هستند و ۵۰۰ نفر از فعالان دانشجویی روز جمعه از جلیلی برای حضور در سیزدهمین انتخابات ریاست‌جمهوری دعوت کرده‌اند.